

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

TILIKAUDELTA 1.1.2016-31.12.2016

Toimintakertomus	2
Konsernin tuloslaskelma	10
Konsernin tase	11
Konsernin rahoituslaskelma	13
Emoyhtiön tuloslaskelma	14
Emoyhtiön tase	15
Emoyhtiön rahoituslaskelma	17
Liitetiedot	18
Sähköliiketoimintojen eriyttäminen	29
Maakaasuliiketoimintojen eriyttäminen	31

TOIMINTAKERTOMUS 2016

Helen-konserni on liiketoiminnallinen kokonaisuus, jonka muodostavat emoyhtiö Helen Oy sekä tytäryhtiöt Helen Sähköverkko Oy, Oy Mankala Ab, Suomen Energia-Urakointi Oy ja Helsingin Energiatunnelit Oy. Osakkuusyhtiöitä ovat Voimapiha Oy sekä Suomen Merituuli Oy.

Helen Oy tarjoaa asiakkailleen sähköä, kaukolämpöä ja -jäähdytystä sekä monipuolisia palveluita energian pientuotantoon sekä asiakkaiden omaan energiankäyttöön ja sen tehostamiseen. Energiaa tuotetaan Helsingissä sijaitsevilla voimalaitoksilla ja lämpökeskuskilla sekä yhtiön omistamien voimaosuuksien kautta. Helen Oy:n omistaa Helsingin kaupunki.

Helen Sähköverkko Oy (100 %) keskittyy sähkömarkkinalain mukaiseen sähköverkkotoimintaan ja tarjoaa asiakkailleen sähkön siirto- ja jakelupalvelut lähes koko Helsingin alueella. Verkkoyhtiön liiketoiminta muodostaa noin 13 % Helen-konsernin liikevaihdosta.

Oy Mankala Ab (100 %) on tuotantoyhtiö, jonka omistuksessa ovat Kymijoella sijaitsevat Mankalan, Ahvenkosken, Klåsarön ja Ediskosken vesivoimalaitokset. Oy Mankala Ab:n omistus Teollisuuden Voima Oyj:stä on 8,1 %, Suomen Hyötytuuli Oy:stä 12,5 % ja Suomen Merituuli Oy:stä 50 %.

Helsingin Energiatunnelit Oy:n (90 %) operatiivinen toiminta alkoi Helen Oy:n tunneliliiketoiminnan siirryttyä yhtiöön. Kaupungin omistusosuus Helsingin Energiatunnelit Oy:stä on 10 %.

Suomen Energia-Urakointi Oy (60 %) on sähköisen yhdyskuntatekniikan palveluyritys, joka tuottaa sähkön siirtoon, jakeluun ja käyttöön sekä tiedonsiirtoon liittyvien verkkojen ja laitteistojen suunnittelu-, asennus- ja käyttöpalveluja. Muut omistajat ovat Vantaan Energia Oy ja Lahti Energia Oy.

Toimintavuosi 2016

Energia-alan murros on käynnissä ja energiajärjestelmän perusteet muuttuvat nopeasti ja peruuttamattomasti, mikä tarkoittaa jatkuvia muutoksia ja haasteita energiantuotannon kannattavuudelle. Suomen ja euroalueen talouden hidas elpyminen vaikuttaa osaltaan Suomessa sähkön kysynnän alhaiseen tasoon. Sähkön tarjonta on kasvanut, kun erilaiset tukimekanismit ovat lisänneet investointeja uusiutuvaan energiaan ja erityisesti ei-säädettävään tuulivoimaan. Samaan aikaan voimalaitoksia poistetaan käytöstä, eikä uusien laitosten rakentaminen markkinaehtoisesti ole taloudellisesti perusteltua. Suomen riippuvuus sähkön tuonnista kasvaa entisestään, mutta siirtoyhteydet rajoittavat sähkön siirtämistä maasta toiseen.

Sähkön hinta pysyi alhaisella tasolla syksyn hetkellistä hintapiikkiä lukuun ottamatta. Vesitilanne heikkeni kesän jälkeen ja samaan aikaan polttoaineiden hinnat nousivat, minkä johdosta sähkön markkinahinta nousi nopeasti. Korkeimmat hinnat olivat marraskuussa normaalia kylmemmän sään aikana. Joulukuussa sähkön hintanoteeraukset kääntyivät laskuun.

Kotitaloussähkön myynnissä kilpailu kiristyi. Hyvin hintavetoinen markkina on edellyttänyt jatkuvaa aktiivisuutta niin myyntitoimenpiteissä kuin tarjousten hinnoittelussakin. Myös yrittäjämyynteissä kilpailutilanne jatkui haastavana koko vuoden.

Vuoden 2016 kylmä tammikuu ja viileä kesä kasvattivat kaukolämmön kysyntää edellisvuodesta. Kaukojäähdytyksen myynti kasvoi uusien asiakkuuksien myötä merkittävästi.

Konsernin tuloskehitys

Konsernin tulos toteutui ennustettua paremmalla, mutta edellisvuotta selkeästi alhaisemmalla tasolla. Liikevoiton alenemiseen vaikutti merkittävästi sähkön alhainen markkinahinta, pienempi myyntivolyymi sekä kasvaneet polttoainekustannukset.

Vuoden 2016 liikevaihto oli 782 (746) milj. euroa ja liikevoitto 75 (110) milj. euroa. Kaukolämmön myynti kasvoi edellisestä vuodesta 10 % ja oli 6 633 GWh. Sähkön myyntimäärä 6 649 GWh aleni 7 %. Kaukojäähdytysenergian myynti kasvoi 13 % edellisvuodesta ja oli 141 GWh. Sähkönsiirto Helsingissä kasvoi 2 % ja oli 4 424 GWh.

Konsernin ja emoyhtiön avainluvut

	Konserni		Emoyhtiö	
	2016	2015	2016	2015
Liikevaihto milj. euroa	782	746	664	634
Liikevoitto milj. euroa	75	110	53	95
Liikevoitto %	10	15	8	15
Voitto ennen tp-siirtoja, milj. euroa	52	83	45	83
Investoinnit, milj. euroa	90	115	53	74
Omavaraisuusaste	71	71	75	77
Sijoitetun pääoman tuotto %	3	4	3	4
Henkilöstö 31.12.	1 269	1 342	1 017	1 067
Taseen loppusumma, milj. euroa	2 720	2 721	2 564	2 510

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat yhteensä 90 milj. euroa. Tuotannon ja jakelun investoinnit vuodelle 2016 olivat 46 milj. euroa. Salmisaaren pellettilämpökeskuksen investointipäätös tehtiin maaliskuussa. Salmisaaresta purettiin öljylämpökeskus ja tehtiin tarvittavat kaapelien sekä putkistojen siirrot. Uuden lämpökeskuksen perustustyöt alkoivat loppuvuodesta. Kaukolämpö- ja jäähdytysverkostoja rakennettiin 26 kilometriä ja niiden osuus investoinneista oli yhteensä 14 milj. euroa. Sähköverkon investoinnit olivat 33 milj. euroa ja tunneliverkon 3 milj. euroa. Päästöoikeuksia hankittiin 11 milj. eurolla.

Rahoitus

Vuonna 2016 päivitetyn rahoituspolitiikan mukaisesti Helen Oy hoitaa keskitetysti tytäryhtiöiden rahoituksen. Konsernin omavaraisuusaste oli 71 % ja korollisten velkojen määrä tilikauden lopussa 611 milj. euroa.

Helen Oy:n korollinen velka muodostuu omistajalta otetusta pääomalinasta (157 milj. euroa), omistajalta otetusta ns. seniorilainasta (273 milj. euroa) sekä rahalaitoslainoista (104 milj. euroa). Helsingin kaupungilta otettu pääomalinasta voidaan lainansaajan niin haluttaessa ennen aikaisesti palauttaa osittain tai kokonaan. Pääomalinan pääoma voidaan palauttaa vain siltä osin kuin Helen Oy:n vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomalinoiden määrä maksuhetkellä ylittää yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudempaan tilinpäätökseen sisältyvän taseen mukaisen tappion määrän. Lainan vuotuinen korko on kuusi prosenttia (6 %).

Oy Mankala Ab:n laina Valtion ydinjätehuoltorahastolta oli vuoden 2016 lopussa 84 milj.euroa.

Osakkeet

Helen Oy:n rekisteröity, täysin maksettu osakepääoma on 600 miljoonaa euroa. Osakkeiden kokonaismäärä on 1 000 kpl. Kaikki osakkeet omistaa Helsingin kaupunki.

MERKITTÄVÄT TAPAHTUMAT TILIKAUDELLE

Suomen suurin aurinkovoimala otettiin käyttöön Helsingin Kivikossa. Aurinkovoimalassa on lähes 3000 aurinkopaneelia, ja sen arvioitu vuosituotanto vastaa noin 350 kerrostalokaksion vuosikulutusta. Yhteensä Helenin aurinkovoimalat ylittävät teholtaan yli megawattiin, mikä on noin 13 % koko Suomen verkkoon kytketystä aurinkosähkötuotannosta.

Salmisaareen rakennettavan, suuren pellettilämpökeskuksen rakentaminen aloitettiin. Kyseessä on yksi Suomen suurimmista uusiutuvan energian investoinneista ja laitokseen tulee Suomen suurin pellettikattila. Pellettilämpölaite valmistuu vuoden 2018 alussa.

Helsinkiin, Esplanadin puiston alle rakennettavan uuden lämpöpumppulaitoksen suunnittelu eteni aikataulun mukaisesti. Investointi kattaa kaksi jäähdytystä ja lämpöä tuottavaa, teollisen mittakaavan lämpöpumppua. Ne kasvattavat Esplanadin jäähdytyskeskuksen jäähdytystehon yhteensä 50 megawattiin. Investointi vähentää Helenin hiilidioksidipäästöjä arviolta 20 000 tonnia vuodessa. Uusi lämpöpumppulaitos on tarkoitus ottaa käyttöön kesäksi 2018.

Helen alkoi tuottaa kaukolämpöä kotimaisella jätteestä valmistetulla biokaasulla ja lisäsi näin uusiutuvien energianlähteiden käyttöä. Helen toi samalla markkinoille yritysasiakkaille tarjottavan uusiutuvan kaukolämpötuotteen, jonka tuotanto perustuu alkuvaiheessa biokaasuun.

Helen Sähköverkko Oy käynnisti rakennustyöt Kalasatamassa. Uusi Kalasataman sähköasema vahvistaa lähialueiden sähkönjakelua ja parantaa sähkönjakelun toimitusvarmuutta. Sähköasema otetaan käyttöön syksyllä 2017. Lisäksi alueelle rakennetaan uutta maanalaista jakeluverkkoa.

Pohjoismaiden suurin sähkövarasto Suvilahdessa liitettiin elokuussa osaksi yhteispohjoismaista sähköjärjestelmää. Helen Oy aloitti Helen Sähköverkko Oy:n ja kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj:n kanssa kolmivuotisen sähkövarastojen hyödyntämistä edistävän tutkimushankkeen. Pilottihankkeessa testataan megawattiluokan sähkövaraston tarjoamia uusia mahdollisuuksia: sähkön joustavaa välivarastointia sekä uusia liike-toimintamalleja, joita sähkön varastoinnin avulla voidaan kehittää.

Helenissä kehitettiin täysin uudenlainen palvelu kuluttajille, jotka ovat kiinnostuneita vastuullisesta energiankäytöstä ja -tuotannosta. Enne-palvelu tarjoaa jäsenille energiankulutukseen liittyviä hyödyllisiä vinkkejä ja tehostamistoimia, ja siihen voi liittyä kuka tahansa asuinpaikasta tai asumismuodosta riippumatta. Osana Enne-palvelua toteutettiin Lämpölu-pauskampanja, jossa testattiin kuluttajien halukkuutta toteuttaa lämmön kysyntäjoustoa. Palvelun jäsenet pääsevät vaikuttamaan tulevaisuuden energiaratkaisuihin ja testaamaan niitä ensimmäisten joukossa.

Henkilöstö

Emoyhtiön henkilöstömäärä oli vuoden lopussa 1017 (1067). Vakinaisten määrä oli 976 (1016) eli 95 % ja määräaikaisten 41 (51). Keskimääräinen henkilöstölukumäärä oli 1064 (1111). Eläkkeelle siirtyneiden määrä oli 30 (31) ja uusien vakinaisten rekrytointien 7 (10). Henkilöstön keski-ikä oli 46,6 (46,1) vuotta, heillä palveluvuotia keskimäärin 16,7 (17,5) vuotta. Palkkoja ja palkkioita, sisältäen myös tulospalkkiot, maksettiin 54 milj.(54 milj.) euroa. Lakisääteisten vakuutusten lisäksi koko henkilökunta on vakuutettu vapaa-ajan ryhmätapaturmavakuutuksella.

Helen Sähköverkko Oy:n keskimääräinen henkilöstömäärä oli 104 (108) ja Suomen Energia-Urakointi Oy:n 148 (167). Muissa tytäryhtiöissä ei ollut henkilöstöä vuoden 2016 lopussa.

Tutkimus ja kehitystoiminta

Uusia kaukolämmön tuotantoratkaisuja kartoitettiin laajassa mitassa, konkreettisimmin edistettiin uusien biolämpökeskusten konseptointia. Biolämpökeskukset ovat yksi osa Hanasaari B:n korvausinvestointivaihtoehtojen arviointia sekä uusiutuvien energialähteiden lisäämistavoitetta.

Monivuotiset Clic Innovation Oy:n BEST-, CCS- sekä FLEXe-tutkimusohjelmat ja EU-hanke CITYOPT saatiin päätökseen vuonna 2016. BEST-ohjelman (Sustainable Bioenergy Solutions for Tomorrow) myötä lisättiin bioenergiaosaamista, jota hyödynnetään mm. biolämpökeskusten suunnittelussa. CCS-ohjelman (Carbon Capture and Storage) loppupäätelmänä on, että hiilidioksidin talteenotto ja varastointi voi olla tulevaisuudessa kustannustehokas vaihtoehto ilmastonmuutoksen hillinnässä, kun pyritään suuriin päästövähennystavoitteisiin. FLEXe-hanke (Future Flexible Energy Systems) lisäsi ymmärrystämme kaksisuuntaisesta energiamarkkinan muodostumisesta sekä kuluttajien kiinnostuksesta toimia aktiivisena osana ilmastoneutraalia energijärjestelmää. CITYOPT-hankkeen tavoitteena oli kartoittaa energianvarastointiratkaisuja Kalasataman ja Östersundomin alueilla ja sen myötä vahvistui investointipäätös Pohjoismaiseen energijärjestelmään liitetystä Suvilahden sähkövarastosta.

Tutkimus- ja hankekehitystyötä tehtiin monella aihealueella bioenergian eri muotojen ollessa usein yhteinen nimittäjä. Kehitystyötä tehtiin uusien biopolttoaineiden ja hankekonseptien parissa, jotka liittyivät mm. biokaasuun, biohiileen, kiertotalouteen ja lähienergiaratkaisuihin.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoitteena on energian toimitusvarmuudesta huolehtiminen sekä konsernin arvon turvaaminen ja kasvattaminen pitkäjänteisesti. Yhtiössä riskienhallinta tarkoittaa järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida sekä hallita toimintaan liittyviä epävarmuuksia. Kokonaisvaltainen riskienhallinta on koko organisaation päätöksentekoa ja toimintaa ohjaava liiketoimintalähtöinen, systemaattinen ja yhtenäinen toimintatapa riskien hallitsemiseksi.

Johto vastaa siitä, että yhtiössä on sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön nähden toimiva riskienhallinta ja sisäinen valvonta. Yhtiössä on arvioitu toiminnan laajuuden ja rakenteen kannalta merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia seikkoja.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty viemällä riskienhallinta-ajattelu osaksi kaikkea toimintaa. Energiakaupan osalta on laadittu energiakaupan toimintaperiaatteet ja riskienhallinta -käsikirja. Käsikirja linjaa hallituksen hyväksymät periaatteet energiakaupalle ja siihen liittyvien riskien hallinnalle.

Vuoden aikana käynnistettiin uusi kokonaisvaltainen riskienhallinnan kehitysohjelma, joka sisältää mm. riskienhallinnan kypsyysmallin ja vuosikellon. Kypsyysmallissa arvioidaan riskienhallinnan nykytaso sekä asetetaan tavoitetaso. Kehittyvä riskienhallinta perustuu toimenpiteisiin, joiden avulla saavutetaan tavoitetaso. Riskienhallinnan taso arvioidaan vuosittain johtoryhmässä. Lisäksi riskienhallinnassa päätettiin yhteisistä toimintatavoista, kehitettiin energiakaupan riskienhallintaa ja riskien arviointimenetelmiä sekä järjestettiin työpajoja riskienhallinnassa.

Sähkömarkkinoiden vaihtelut ovat voimakkaita ja ennustettavuuden arvioidaan heikentyvän. Kilpailu sähkön loppuasiakasmarkkinoilla kiristyy. Sähköpörssihintojen vaihtelu aiheuttaa liiketoimintariskejä tukku- ja loppuasiakasmyyntissä sekä sähkön hankinnassa. Konserni varautuu riskeihin suojaamalla hankintaa ja myyntiä johdannaisilla. Polttoaineiden hankinnassa merkittävimmät riskit ovat volyyymi- ja hintariski. Näitä riskejä hallitaan mm. hankinta- ja johdannaissopimuksien avulla

Työeläkevakuutukset ja ryhmähenkivakuutus ovat Kevassa. Muut vakuutukset jakaantuvat kolmelle eri vakuutusyhtiölle. Vakuutusturva kattaa omaisuus-, keskeytys-, vastuu-, henkilö- ja ajoneuvovahingot. Vakuutusten kattavuus ja omavastuutasot on asetettu yhtiöittäin yhtiöiden riskinsietokyvyn mukaisesti.

Ympäristö

Helen Oy:n pitkän aikavälin tavoitteena on ilmastoneutraali energiantuotanto vuoteen 2050 mennessä. Suuntaviivoja on asetettu myös Helsingin kaupunginvaltuuston päätöksessä joulukuussa 2015, jolloin päätettiin Hanasaaren voimalaitoksen toiminnasta luopumisesta vuonna 2024 ja sen tuotannon korvaamisesta uusiutuvalla energialla.

Tavoitteena on tehdä päästöjen vähentämiseksi ja uusiutuvan energian lisäämiseksi investointeja vaihteittain ja hyödyntää kaikki uusien teknologioiden tarjoamat mahdollisuudet. Uusia energiantuotantoratkaisuja kehitetään myös yhdessä asiakkaiden kanssa. Helen Oy:n energiantuotanto kuuluu EU:n päästökaupan piiriin.

Vuoden 2016 alusta voimaan astunut teollisuuspäästädirektiivi (IE-direktiivi) kiristi voimalaitosten lähipäästöjen eli hiukkasten, rikkidioksidin ja typen oksidien päästörajoja monelta osin alle puoleen aiemmasta. Helen Oy:n hiukkaspäästöt ovat entuudestaan olleet alhaiset ja uusienkin päästörajojen alapuolella. Voimalaitosten rikinpoistolaitoksia säädettiin tehokkaammiksi. Typenoksidipäästöjen vähentäminen edellytti merkittäviä investointeja päästövähennysteknologiaan.

Energiatuotannon lähipäästöjen vaikutuksia pääkaupunkiseudun ilmanlaatuun seurataan osana Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) tekemää ilmanlaadun tarkkailua. Seurannan mukaan energiatuotannon vaikutukset Helsingin ilmanlaatuun ovat hyvin vähäisiä.

Helen Oy:n sähkön tuotanto sekä lämmön ja jäähdytyksen tuotanto ja jakelu on sertifioitu ISO 14001 -ympäristöjärjestelmästandardin mukaisesti. Helen Sähköverkko Oy:llä on käytössä standardien ISO 9001, ISO 14001 ja OHSAS 18001 mukainen integroitu toimintajärjestelmä. Toimistotilojen ympäristövaikutuksia hallitaan Green Office -ympäristöohjelman avulla.

Yhtiökokous

Vuonna 2016 Helen Oy:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 21.3. Varsinaisessa yhtiökokouksessa käsiteltävien varsinaisten asioiden lisäksi yhtiökokous päätti palauttaa Helsingin kaupungille sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta pääomaa luovuttamalla Helsingin kaupungille 40.000 kappaletta Helsingin Energiatunnelit Oy:n osakkeita.

Tilintarkastajaksi valittiin KPMG Oy Ab (päävastuullinen tilintarkastaja KHT, JHT Kaija Pakkanen)

Tämän lisäksi omistaja on 18.1.2016 antanut osakkeenomistajan yksimielisellä päätöksellä hallitukselle toimiohjeena kehotuksen toteuttaa kehitysohjelma kaupunginvaltuuston 2.12.2015 tekemän päätöksen mukaisesti erilliseen lämmöntuotantoon perustuvan hajautetun ratkaisun mukaisena, ja siten, että Hanasaaren nykyisen energiahuoltoalueen käyttötarkoitusta muutetaan biolämpökeskusten valmistuttua 31.12.2024 mennessä siten, että voimalaitostoiminta alueella päättyy ja voimalaitos suljetaan.

Yhtiökokouksessa 21.3.2016 osakkeenomistajan pysyvän nimitystoimikunnan jäseneksi valittiin kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Mari Puoskari, kaupunginhallituksen puheenjohtaja Tatu Rauhamäki, kaupunginjohtaja Jussi Pajunen, kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja Osku Pajamäki ja kaupunginvaltuutettu Veronika Honkasalo. Osakkeenomistajan päätöksellä 14.11.2016 nimitystoimikunnasta eronneen kaupunginvaltuuston puheenjohtajan Mari Puoskarin tilalle valittiin kaupunginhallituksen konsernijaoston puheenjohtaja Tuuli Kousa. Osakkeenomistajan nimitystoimikunta kokoontui vuoden 2016 aikana neljä kertaa.

Hallitus

Hallitukseen kuuluivat 21.3.2016 pidettyyn varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka seuraavat yhdeksän henkilöä: puheenjohtaja Pekka Majuri, varapuheenjohtaja Osmo Soininvaara, Hanna-Maria Heikkinen, Mari Holopainen, Tapio Korhonen, Annukka Mickelsson, Hillevi Mannonen, Mikko Niinivaara ja Jouko Sillanpää. Varsinaisessa yhtiökokouksessa 21.3.2016 hallitukseen valittiin uudelleen tehtäviinsä puheenjohtaja Pekka Majuri, varapuheenjohtaja Osmo Soininvaara, Hanna-Maria Heikkinen, Mari Holopainen, Annukka Mickelsson, Hillevi Mannonen, Mikko Niinivaara, Jouko Sillanpää, ja uutena jäsenenä Marko Karvinen. Hallituksen jäsen Mikko Niinivaara ilmoitti 24.8.2016 jäävänsä pois Helen Oy:n hallituksesta. Tilikauden 1.1.2016 – 31.12.2016 aikana hallitus kokoontui 14 kertaa.

Hallituksen valiokunnat

Hallituksen valiokuntia ovat tarkastusvaliokunta ja henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta. Valiokunnat avustavat hallitusta sen tehtävien hoitamisessa. Hallitus nimitti jäsenistään tarkastusvaliokunnan ja henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan. Kumpaankin valiokuntaan kuuluu vähintään kolme jäsentä. Tarkastusvaliokuntaan kuuluivat puheenjohtajana Hillevi Mannonen ja jäsenenä Hanna-Maria Heikkinen ja Mari Holopainen. Valiokunnan kokouksiin osallistuvat säännöllisesti tilintarkastaja, talousjohtaja ja lakiasiaintohtaja valiokunnan sihteerinä sekä muut valiokunnan kulloinkin kutsumat asiantuntijat. Tarkastusvaliokunta kokoontui vuoden 2016 aikana kahdeksan kertaa.

Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokuntaan kuuluivat puheenjohtajana Pekka Majuri ja jäsenenä Mikko Niinivaara ja Osmo Soininvaara. 21.3.2016 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen

jälkeen hallitus valitsi keskuudestaan henkilöstö- ja palkitsemisvaliokuntaan lisäksi uutena jäsenenä Annukka Mickelssonin. Jäsen Mikko Niinivaara ilmoitti 24.8.2016 jäävänsä pois Helen Oy:n hallituksesta ja siten myös valiokunnasta. Valiokunnan kokouksiin osallistuvat säännöllisesti toimitusjohtaja ja lakiasiaintoimittaja valiokunnan sihteerinä. Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui vuoden 2016 aikana viisi kertaa. Valiokuntien toimikausi on yksi vuosi päättyen 2017 pidettävän varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Toimitusjohtaja

Helen Oy:n toimitusjohtajana on toiminut DI Pekka Manninen.

Yhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja toimitusjohtajan sijaiselle on tilikauden aikana maksettu palkkoja, palkkioita ja luontaisetuja yhteensä 558 759 (517 544) euroa.

Hallituksen esitys voittoa koskeviksi toimenpiteiksi

Emoyhtiö Helen Oy:n jakokelpoinen oma pääoma on 1 305 913 007,30 euroa, josta edellisten tilikausien voitto on 33 974 375,03 euroa ja tilikauden voitto 20 766 238,82 euroa. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkona jaetaan 20 383,12 euroa/osake eli yhteensä 20 383 120,00 euroa ja voittovaroihin jätetään 34 357 493,85 euroa. Hallitus esittää, että osinko maksetaan 31.3.2017. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä esitetty voitonjako hallituksen näkemyksen mukaan vaaranna yhtiön maksukykyä.

Näkymät tulevaisuuteen

Vuoden 2017 tuloksen ennakoidaan toteutuvan vuoden 2016 tasolla. Euroopan ja Suomen talouden ja energiamarkkinoiden epävarmuustekijät heijastuvat edelleen liiketoimintaan. Lähivuosien sähkömarkkinat tulevat ennusteiden mukaan olemaan haastavat sähköntuotantajille. Epävarmuus tulevasta näkyy sähkön hinnan volatilitiitin kasvuna.

Sähkön tukkuhinta pysyy Pohjoismaissa alhaisena tulevina vuosina, eikä olennaisia merkkejä sähkön hinnan kohoamisesta ole näköpiirissä. Suomessa ennakoidaan jopa sähkön hinnan laskua Olkiluoto 3:n päästessä tuotantoon 2018 aikana. Sähköntuotantoon investoiminen ei ole kannattavaa ilman tukia. Erityisesti tuettu tuulivoima heiluttaa sähkön hintaa lyhyellä aikavälillä pohjoismaisilla markkinoilla ja korkeampia hintoja voidaan ennakoida ainoastaan talviaikaan, jolloin tehosta voi olla hetkellisesti niukkuutta.

Euroopan komission vuodenvaihteessa julkaisema talvipaketti tulee muodostamaan kattavan energia- ja ilmastopolitiikan ohjauskehikon 2020-luvulle. Kansallisen energia- ja ilmastostrategian toimeenpano tulee vaikuttamaan merkittävästi kotimaisen energiantuotannon tulevaisuuteen.

Hanasaari B:n korvausinvestointivaihtoehtojen arviointi on jatkunut ja aikataulua on täsmennetty. Seuraavia investointipäätöksiä on odotettavissa aikaisintaan 2019 aikana. Helenin energiatulevaisuuden ratkaisu näyttää monien vaihtoehtojen yhdistelmältä, suurten yksittäisten kertainvestointien aika näyttää olevan ohi. Pidemmällä aikavälillä kehitysohjelmaan liittyvät investointiratkaisut heikentävät yhtiön tuloksentekeyttä.

TULOSLASKELMA 1.1.16–31.12.16

RESULTATRÄKNING

KONSERNI

KONCERN

2016

€

2015

€

LIKEVAIHTO OMSÄTTNING**782 118 992,18**

745 806 302,57

Keskeneräisten tuotteiden muutos**-319 457,58**

-529 856,43

FÖRÄNDRING AV VAROR UNDER TILLVERKNING

Valmistus omaan käyttöön**4 316 771,86**

5 718 836,16

TILLVERKNING FÖR EGET BRUK

Liiketoiminnan muut tuotot**6 062 051,79**

10 896 430,79

ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER

Kulut KOSTNADER

Energianhankinta ENERGIANSKAFFNING

-107 603 311,09

-74 133 392,31

Sähkönsiirron osto INKÖP AV ELÖVERFÖRING

-443 717,34

-370 284,88

Aineet, tarvikkeet ja tavarat:

MATERIAL, FÖRNÖDENHETER OCH VAROR

Voimalaitospolttoaineostot

-281 733 752,30

-236 369 668,85

KRAFTVERKSBRÄNSLEN

Varastojen muutos FÖRÄNDRING AV LAGER

10 612 075,23 lis./ökn.

388 240,18 väh./min.

Aine- ja tarvikkeet

-15 755 016,94

-18 814 717,65

MATERIAL- OCH FÖRNÖDENHETSINKÖP

Ulkopuoliset palvelut KÖPTA TJÄNSTER

-56 986 129,00

-52 856 517,03

Henkilöstökulut PERSONALKOSTNADER

-81 309 452,11

-83 265 113,24

Poistot ja arvonalentumiset

-124 582 510,08

-118 497 444,41

AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR

Liiketoiminnan muut kulut

-59 037 117,16

-68 325 513,81

ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER

LIKEVOITTO RÖRELSEVINST**75 339 427,46**

109 647 301,09

Rahoitustuotot ja -kulut

FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Osuus osakkuusyritysten voitosta

2 293 409,64

1 273 334,09

RESULTAT FRÅN ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG

Osinkotuotot DIVIDENDINTÄKTER

56 245,38

17 496,96

Muut korko- ja rahoitustuotot

2 652 267,71

2 896 964,46

ÖVRIGA RÄNTEINTÄKTER OCH FINANSIELLA INTÄKTER

Korko- ja muut rahoituskulut

-28 721 944,46

-30 462 090,40

RÄNTEKOSTNADER OCH ÖVRIGA FINANSIELLA KOSTNADER

VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA**JA VEROJA** VINST FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATTER**51 619 405,73**

83 373 006,20

Tuloverot INKOMSTSKATT

-10 460 607,25

-16 742 937,14

Vähemmistöosuudet MINORITETSANDELAR

-420 170,07

-459 104,03

TILIKAUDEN VOITTO**40 738 628,41**

66 170 965,03

RÄKENSKAPSPERIODENS VINST

TASE

BALANSRÄKNING

KONSERNI

KONCERN

31.12.2016

€

31.12.2015

€

VASTAAVAA AKTIVA**PYSYVÄT VASTAAVAT** BESTÄENDE AKTIVA**Aineettomat hyödykkeet** IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Aineettomat oikeudet IMMATERIELLA RÄTTIGHETER	63 445 970,95	64 699 862,49
Konserniliiketarvo KONCERNGOODWILL	33 146 609,76	35 236 715,56
Muut pitkävaikutteiset menot ÖVRIGA UTGIFTER MED LÅNG VERKNINGSTID	997 896,10	18 294,84
	-----	-----
	97 590 476,81	99 954 872,89

Aineelliset hyödykkeet MATERIELLA TILLGÅNGAR

Maa- ja vesialueet MARK- OCH VATTENOMRÅDEN	5 205 981,02	5 205 981,02
Rakennukset ja rakennelmat BYGGNADER OCH KONSTRUKTIONER	379 130 262,73	389 202 364,88
Koneet ja kalusto MASKINER OCH ANLÄGGNINGAR	1 447 881 757,03	1 472 044 541,10
Hankintaennakkomaksut ja keskeneräinen käyttöomaisuus FÖRSKOTTSBETALNINGAR OCH PÅGÅENDE NYANLÄGGNINGAR	87 481 050,48	83 048 177,87
	-----	-----
	1 919 699 051,26	1 949 501 064,87

Sijoitukset PLACERINGAR

Osuudet saman konsernin yrityksissä ANDELAR I DOTTERFÖRETAG	-	-
Saamiset saman konsernin yrityksiltä FORDRINGAR FRÅN DOTTERFÖRETAG	-	-
Osuudet osakkuusyriyriksissä ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG	61 306 743,73	59 793 334,09
Osuudet omistusyhteyisyriyriksissä ANDELAR I ÄGARINTRESSE	243 609 518,66	242 857 054,36
Muut osakkeet ja osuudet ÖVRIGA AKTIER OCH ANDELAR	231 683,41	231 683,41
	-----	-----
	305 147 945,80	302 882 071,86

VAIHTUVAT VASTAAVAT RÖRLIGA AKTIVA**Vaihto-omaisuus** OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

Polttoaineet BRÄNSLEN	81 924 247,38	70 780 314,63
Keskeneräiset tuotteet VAROR UNDER TILLVERKNING	973 348,49	1 350 785,99
Tarvikkeet FÖRNÖDENHETER	1 566 532,17	2 098 389,69
	-----	-----
	84 464 128,04	74 229 490,31

Pitkäaikaiset saamiset LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

Lainasaamiset LÅNEFORDRINGAR	39 004 720,00	39 004 720,00
Muut saamiset ÖVRIGA FORDRINGAR	48 807,32	17 325,72
	-----	-----
	39 053 527,32	39 022 045,72

Lyhytaikaiset saamiset KORTFRISTIGA FORDRINGAR

Myyntisaamiset KUNDFORDRINGAR	32 349 428,23	19 513 428,61
Saamiset saman konsernin yrityksiltä FORDRINGAR HOS FÖRETAG INOM SAMMA KONCERN	-	-
Konsernihilisaamiset KONCERNKONTOFORDRINGAR	100 865 229,60	130 808 747,45
Muut saamiset ÖVRIGA FORDRINGAR	9 203 312,29	8 621 245,61
Siirtosaamiset RESULTATREGLERINGAR	91 779 039,18	79 324 351,07
	-----	-----
	234 197 009,30	238 267 772,74

Rahat ja pankkisaamiset KASSA OCH BANK

	39 580 905,82	17 247 140,81
	-----	-----

YHTEENSÄ SUMMA

	2 719 733 044,35	2 721 104 459,20
--	-------------------------	------------------

TASE

BALANSRÄKNING

KONSERNI

KONCERN

31.12.2016

€

31.12.2015

€

VASTATTAVAA PASSIVA**OMA PÄÄOMA** EGET KAPITAL

Osakepääoma AKTIEKAPITAL	600 000 000,00	600 000 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto FOND FÖR PLACERAT FRITT EGET KAPITAL	1 251 172 393,45	1 255 180 810,67
Edellisten tilikausien voitto TIDIGARE RÄKENSKAPSPERIODERNAS VINST	32 177 879,52	-
Tilikauden voitto RÄKENSKAPSPERIODENS VINST	40 738 628,41	66 170 965,03
	1 924 088 901,38	1 921 351 775,70

VÄHEMMISTÖOSUUS

MINORITETSINTRESSEN

6 137 721,49	1 716 048,69
---------------------	--------------

VIERAS PÄÄOMA FRÄMMANDE KAPITAL**Pitkääikainen vieras pääoma**

LÅNGFRISTIG FRÄMMANDE KAPITAL

Pääomalainat KAPITALLÄN	158 600 000,00	158 600 000,00
Lainat emoyhteisöltä LÄNER FRÄN MODERSAMFUNDET	252 350 000,00	272 950 000,00
Rahoituslainat LÄNER FRÄN KREDITINSTITUT	138 647 058,84	85 000 000,00
Muut pitkäaikaiset velat ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA SKULDER	83 737 058,22	87 172 056,15
Laskennalliset verovelat KALKYLMÄSSIG SKATTESKULDER	16 008 000,00	12 008 000,00
	649 342 117,06	615 730 056,15

Lyhytaikainen vieras pääoma

KORTFRISTIG FRÄMMANDE KAPITAL

Rahoituslainat LÄNER FRÄN KREDITINSTITUT	7 176 470,58	61 000 000,00
Lainat emoyhteisöltä LÄNER FRÄN MODERSAMFUNDET	20 600 000,00	20 600 000,00
Ostovelat SKULDER TILL LEVERANTÖRER	56 228 620,97	23 350 999,51
Muut lyhytaikaiset velat ÖVRIGA KORTFRISTIGA SKULDER	27 073 142,93	39 884 189,23
Siirtovelat RESULTATREGLERINGAR	29 086 069,95	37 471 389,93
	140 164 304,43	182 306 578,67

YHTEENSÄ SUMMA

2 719 733 044,35	2 721 104 459,20
-------------------------	------------------

Liiketoiminnan rahavirta

KASSAFLÖDE FRÅN RÖRELSEN

Liikevoitto RÖRELSEVINST	75 339 427,46	109 647 301,09
Oikaisut UTRÄTNINGAR:		
Suunnitelman mukaiset poistot KRAFTVERKSBRÄNSLEN	124 582 510,08	114 133 987,33
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua ANDRA INTÄKTER OCH KOSTNADER UTAN BETALNINGAR	-4 420 170,07	4 413 735,83
Rahoitustuotot ja -kulut FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	-26 013 431,37	-26 274 294,89
Verot SKATT	-6 460 607,25	-16 742 937,14
Osuus osakkuusyritysten voitosta ANDEL AV INTRESSEFÖRETAGENS VINST	2 293 409,64	1 206 665,91

Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta

KASSAFLÖDE FÖRE FÖRÄNDRING AV DRIFTSKAPITAL

165 321 138,49

186 384 458,13

Käyttöpääoma

DRIFTSKAPITAL

Lyhytaikaiset korottomat liikesaamiset KORTFRISTIGA RÄNTEFRIA RÖRELSEFORDRINGAR	-25 904 236,02	-146 481 071,00
Konsernihilisaamiset KONCERNKONTOFORDRINGAR	29 943 517,85	-130 808 747,45 ¹⁾
Vaihto-omaisuus OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	-10 234 637,73	-74 229 490,31
Lyhytaikaiset korottomat velat KORTFRISTIG FRÄMMANDE KAPITAL	15 681 255,19	112 714 578,66

Liiketoiminnan rahavirta (A)

KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN (A)

174 807 037,78

-52 420 271,97

Investointien rahavirta

KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN

Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin FÖRVÄRV AV MATERIELLA OCH IMMATERIELLA TILLGÅNGAR	-92 666 662,34	-2 260 496 620,41
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot FÖRSÄLJNING AV MATERIELLA OCH IMMATERIELLA TILLGÅNGAR	250 561,95	92 543 238,23
Investoinnit muihin sijoituksiin FÖRVÄRV AV ÖVRIGA FINANSIELLA TILLGÅNGAR	-2 265 873,94	-302 882 071,86

Investointien rahavirta (B)

KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN (B)

-94 681 974,33

-2 470 835 454,04 ²⁾

Rahoituksen rahavirta

KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN

Lyhytaikaiset lainat KORTFRISTIGA LÄNER	-53 823 529,42	81 600 000,00
Pitkäaikaiset lainat LÅNGFRISTIGA LÄNER	29 612 060,91	603 722 056,15
Oma pääoma EGET KAPITAL	-33 579 829,93	1 855 180 810,67

Rahoituksen rahavirta (C)

KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN (C)

-57 791 298,44

2 540 502 866,82 ³⁾

Rahavarojen muutos (A + B + C)

lisäys (+) tai vähennys (-)

FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL (A + B + C)

22 333 765,01

17 247 140,81

Rahavarat tilikauden alussa

LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS BÖRJAN

17 247 140,81

-

Rahavarat tilikauden lopussa

LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT

39 580 905,82

17 247 140,81

22 333 765,01

17 247 140,81

1) Konsernitiilin rahavarojen muutos esitetty liiketoiminnan rahavirrassa.

2) Vertailuvuoden 2015 investointien rahavirta sisältää Helen Oy:n perustamisessa siirtyneen omaisuuden.

3) Vertailuvuoden 2015 rahoituksen rahavirta sisältää Helen Oy:n perustamisen pääomituksen.

TULOSLASKELMA 1.1.16-31.12.16

RESULTATRÄKNING

EMOYHTIÖ

MODERBOLAG

2016

€

2015

€

LIKEVAIHTO OMSÄTTNING**664 091 804,63**

633 814 353,03

Valmistus omaan käyttöön**3 222 709,44**

4 514 993,07

TILLVERKNING FÖR EGET BRUK

Liiketoiminnan muut tuotot**9 005 666,04**

20 978 668,42

ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER

Kulut KOSTNADER

Energianhankinta ENERGIANSKAFFNING

-103 256 147,56

-69 388 385,15

Sähkösiirron osto INKÖP AV ELÖVERFÖRING

-5 994 192,61

-5 974 602,70

Aineet, tarvikkeet ja tavarat:

MATERIAL, FÖRNÖDENHETER OCH VAROR

Voimalaitospolttoaineostot

-281 733 752,30

-236 369 668,85

KRAFTVERKSBRÄNSLEN

Varastojen muutos FÖRÄNDRING AV LAGER

11 143 932,75 lis./ökn.

-553 965,30 väh./min.

Aine- ja tarvikeostot

-9 160 922,36

-11 830 702,22

MATERIAL- OCH FÖRNÖDENHETSINKÖP

Ulkopuoliset palvelut KÖPTA TJÄNSTER

-30 140 743,59

-29 142 003,26

Henkilöstökulut PERSONALKOSTNADER

-65 468 233,68

-66 339 171,34

Poistot ja arvonalentumiset

-84 079 342,28

-84 724 397,27

AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR

Liiketoiminnan muut kulut

-54 568 078,16

-59 752 580,11

ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER

LIKEVOITTO RÖRELSEVINST**53 062 700,32**

95 232 538,32

Rahoitustuotot ja -kulut

FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Osinkotuotot DIVIDENDINTÄKTER

5 876 245,38

7 537 496,96

Muut korko- ja rahoitustuotot

10 408 261,70

6 173 647,77

ÖVRIGA RÄNTEINTÄKTER OCH FINANSIELLA INTÄKTER

Korko- ja muut rahoituskulut

-24 686 661,47

-25 885 699,31

RÄNTEKOSTNADER OCH ÖVRIGA FINANSIELLA KOSTNADER

VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA**JA VEROJA** VINST FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATTER**44 660 545,93**

83 057 983,74

Poistoeron muutos FÖRÄNDRING AV AVSKRIVNINGSDIFFERENS

-20 000 000,00

0,00

Tuloverot INKOMSTSKATT

-3 894 307,11

-15 083 608,71

TILIKAUDEN VOITTO**20 766 238,82**

67 974 375,03

RÄKENSKAPSPERIODENS VINST

TASE

BALANSRÄKNING

EMOYHTIÖ

MODERBOLAG

31.12.2016

€

31.12.2015

€

VASTAAVAA AKTIVA**PYSYVÄT VASTAAVAT** BESTÄENDE AKTIVA**Aineettomat hyödykkeet** IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Aineettomat oikeudet IMMATERIELLA RÄTTIGHETER	63 121 944,82	63 329 405,90
	63 121 944,82	63 329 405,90

Aineelliset hyödykkeet MATERIELLA TILLGÅNGAR

Rakennukset ja rakennelmat BYGGNADER OCH KONSTRUKTIONER	242 764 134,47	251 493 411,78
Koneet ja kalusto MASKINER OCH ANLÄGGNINGAR	1 061 407 317,67	1 076 528 185,97
Hankintaennakkomaksut ja keskeneräinen käyttöomaisuus FÖRSKOTTSBETALNINGAR OCH PÅGÅENDE NYANLÄGGNINGAR	45 511 077,55	54 383 581,74
	1 349 682 529,69	1 382 405 179,49

Sijoitukset PLACERINGAR

Osuudet saman konsernin yrityksissä ANDELAR I DOTTERFÖRETAG	393 092 154,96	382 100 572,18
Saamiset saman konsernin yrityksiltä FORDRINGAR FRÅN DOTTERFÖRETAG	255 425 000,00	200 400 000,00
Osuudet osakkuusyriksissä ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG	60 000 000,00	60 000 000,00
Osuudet omistusyhteisyriksissä ANDELAR I ÄGARINTRESSE	120 760 019,39	121 745 054,71
Muut osakkeet ja osuudet ÖVRIGA AKTIER OCH ANDELAR	231 683,41	231 683,41
	829 508 857,76	764 477 310,30

VAIHTUVAT VASTAAVAT RÖRLIGA AKTIVA**Vaihto-omaisuus** OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

Polttoaineet BRÄNSLEN	81 924 247,38	70 780 314,63
	81 924 247,38	70 780 314,63

Pitkäaikaiset saamiset LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

Muut saamiset ÖVRIGA FORDRINGAR	48 807,32	17 325,72
	48 807,32	17 325,72

Lyhytaikaiset saamiset KORTFRISTIGA FORDRINGAR

Myyntisaamiset KUNDFORDRINGAR	25 352 060,96	17 982 712,71
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä LÅNEFORDRINGAR HOS FÖRETAG INOM SAMMA KONCERN	0,00	8 000 000,00
Konsernitilisaamiset KONCERNKONTOFORDRINGAR	86 482 726,13	113 595 878,23
Muut saamiset ÖVRIGA FORDRINGAR	4 375 095,31	4 893 979,18
Siirtosaamiset RESULTATREGLERINGAR	90 060 049,07	72 475 582,39
	206 269 931,47	216 948 152,51

Rahat ja pankkisaamiset KASSA OCH BANK**YHTEENSÄ** SUMMA

	33 555 509,86	12 230 346,53
	2 564 111 828,30	2 510 188 035,08

VASTATTAVAA PASSIVA

OMA PÄÄOMA EGET KAPITAL

Osakepääoma AKTIEKAPITAL	600 000 000,00	600 000 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto FOND FÖR PLACERAT FRITT EGET KAPITAL	1 251 172 393,45	1 255 180 810,67
Edellisten tilikausien voitto FÖREGÅENDE RÄKENSKAPSPERIODERNAS VINST	33 974 375,03	0,00
Tilikauden voitto RÄKENSKAPSPERIODENS VINST	20 766 238,82	67 974 375,03
	1 905 913 007,30	1 923 155 185,70

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

ACKUMULERING AV BOKSLUTÖVERFÖRINGAR

Poistoero AVSKRIVNINGSDIFFERENS	20 000 000,00	0,00
------------------------------------	----------------------	------

VIERAS PÄÄOMA FRÄMMANDE KAPITAL

Pitkäaikainen vieras pääoma

LÅNGFRISTIG FRÄMMANDE KAPITAL

Pääomalainat KAPITALLÄN	157 000 000,00	157 000 000,00
Lainat emoyhteisöltä LÄNER FRÅN MODERSAMFUNDET	252 350 000,00	272 950 000,00
Rahoituslainat LÄNER FRÅN KREDITINSTITUT	98 000 000,00	42 000 000,00
Muut pitkäaikaiset velat ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA SKULDER	157 274,33	56 641,90
	507 507 274,33	472 006 641,90

Lyhytaikainen vieras pääoma

KORTFRISTIG FRÄMMANDE KAPITAL

Rahoituslaitoslainat LÄNER FRÅN KREDITINSTITUT	6 000 000,00	6 000 000,00
Lainat emoyhteisöltä LÄNER FRÅN MODERSAMFUNDET	20 600 000,00	20 600 000,00
Ostovelat SKULDER TILL LEVERANTÖRER	56 416 084,96	26 304 223,18
Muut lyhytaikaiset velat ÖVRIGA KORTFRISTIGA SKULDER	24 077 229,49	29 733 603,54
Siirtovelat RESULTATREGLERINGAR	23 598 232,22	32 388 380,76
	130 691 546,67	115 026 207,48

YHTEENSÄ SUMMA

2 564 111 828,30 2 510 188 035,08

RAHOITUSLASKELMA

FINANSIERINGSANALYS

EMOYHTIÖ

MODERBOLAG

2016

2015

€

€

Liiketoiminnan rahavirta

KASSAFLÖDE FRÅN RÖRELSEN

Liikevoitto RÖRELSEVINST	53 062 700,32	95 232 538,32
Oikaisut UTRÄTNINGAR:		
Suunnitelman mukaiset poistot KRAFTVERKSBRÄNSLEN	83 852 207,97	80 657 267,20
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua ANDRA INTÄKTER OCH KOSTNADER UTAN BETALNINGAR	227 134,31	4 067 130,07
Rahoitustuotot ja -kulut FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	-8 402 154,39	-12 174 554,58
Verot SKATT	-3 894 307,11	-15 083 608,71

Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta

KASSAFLÖDE FÖRE FÖRÄNDRING AV DRIFTSKAPITAL

124 845 581,10

152 698 772,30

Käyttöpääoma

DRIFTSKAPITAL

Lyhytaikaiset korottomat liikesaamiset KORTFRISTIGA RÄNTEFRIA RÖRELSEFORDRINGAR	-16 466 412,66	-103 369 600,00
Konsernitilisaamiset KONCERNKONTOFORDRINGAR	27 113 152,10	-113 595 878,23 ¹⁾
Vaihto-omaisuus OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	-11 143 932,75	-70 780 314,63
Lyhytaikaiset korottomat velat KORTFRISTIG FRÄMMANDE KAPITAL	15 665 339,19	115 026 207,48

Liiketoiminnan rahavirta (A)

KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN (A)

140 013 726,98

-20 020 813,08

Investointien rahavirta

KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN

Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin FÖRVÄRV AV MATERIELLA OCH IMMATERIELLA TILLGÅNGAR	-51 399 793,35	-1 623 002 220,89
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot FÖRSÄLJNING AV MATERIELLA OCH IMMATERIELLA TILLGÅNGAR	250 561,95	92 543 238,23
Investoinnit muihin sijoituksiin FÖRVÄRV AV ÖVRIGA FINANSIELLA TILLGÅNGAR	-65 031 547,46	-764 477 310,30

Investointien rahavirta (B)

KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN (B)

-116 180 778,86-2 294 936 292,96 ²⁾**Rahoituksen rahavirta**

KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN

Pitkäaikaiset lainat LÅNGFRISTIGA LÄNER	35 500 632,43	472 006 641,90
Oma pääoma EGET KAPITAL	-38 008 417,22	1 855 180 810,67

Rahoituksen rahavirta (C)

KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN (C)

-2 507 784,792 327 187 452,57 ³⁾**Rahavarojen muutos (A + B + C)**

FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL (A + B + C)

21 325 163,33

12 230 346,53

Rahavarat tilikauden alussa

LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS BÖRJAN

12 230 346,53

0,00

Rahavarat tilikauden lopussa

LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT

33 555 509,86

12 230 346,53

21 325 163,33

12 230 346,53

1) Konsernitilin rahavarojen muutos esitetty liiketoiminnan rahavirrassa.

2) Vertailuvuoden 2015 investointien rahavirta sisältää Helen Oy:n perustamisessa siirtyneen omaisuuden.

3) Vertailuvuoden 2015 rahoituksen rahavirta sisältää Helen Oy:n perustamisen pääomituksen.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiö Helen Oy sekä sen tytäryhtiöt Helen Sähköverkko Oy, Oy Mankala Ab, Helsingin Energiatunnelit Oy ja Suomen Energia-urakointi Oy. Osakkuusyhtiöinä yhdistellään Voimapiha Oy ja Suomen Merituuli Oy. Konsernitilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain mukaisesti.

Koserni sisältyy alakonsernina Helsingin kaupunki -konserniin. Helsingin kaupungin tilinpäätöksen jäljennös on saatavilla internet-osoitteesta: www.hel.fi.

Konsernitilinpäätöksen laskentaperusteet

Konsernin sisäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Konsernin keskinäiset liiketapahtumat, pysyvien vastaavien sisäinen kate samoin kuin sisäiset saamiset ja velat on eliminoitu. Tytäryhtiöiden hankintamenon ja oman pääoman erotus on konsernitaseessa kohdistettu konserniliikearvoksi, joka poistetaan viidessä tai 20 vuodessa. Tytäryhtiöiden hankintamenon ylittävä oman pääoman osuus on kohdistettu konsernireserviksi, joka tuloutetaan 20 vuodessa. Konserniliikearvo on taseessa netotettu ja esitetään konsernireservinä. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta ja tilikauden voitosta sekä esitetty omana eränään. Osakkuusyhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus esitetään fifo -periaatteen mukaisesti hankintamenuun tai sitä alempaan jälleenhankintahintaan.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenuun vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu pysyvien vastaavien hankintamenusta tasapoistoina.

Poistosuunnitelma

	Poistoaika vuosina
Aineettomat hyödykkeet	
IT-ohjelmat	3-5
Muut aineettomat oikeudet	vaikutusaikanaan
Liikearvo	5-20
Päästöoikeudet	käytön mukaan
Muut pitkävaikutteiset menot	3-10
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat	10-40
Verkostot	10-40
Koneet ja kalusto	3-30
IT-laitteet	3-10
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa
Konsernireservin tuloutus	20

Liittymismaksujen käsittely

Liittymismaksut, jotka ovat siirtokelpoisia, mutta eivät palautettavia, on kirjattu tuloslaskelmaan tuotoksi.

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2016	2015	2016	2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
1. Liikevaihto				
Sähkönmyynti	273 978	286 683	273 978	286 683
Sähkönsiirronmyynti	101 069	95 202		
Lämmönmyynti	361 304	317 463	361 304	317 463
Muut tuotot	45 768	46 484	28 810	29 695
Yhteensä	782 119	745 806	664 092	633 814
2. Keskenäisten tuotteiden muutos	-319	-530	-	-
3. Valmistus omaan käyttöön	4 317	5 719	3 223	4 515
4. Liiketoiminnan muut tuotot				
Vuokrat	2 812	2 770	-	1 918
Luovutusvoitot	251	304	251	296
Muut	2 999	7 823	8 755	18 765
Yhteensä	6 062	10 896	9 006	20 979
5. Polttoaineet ja energianhankinta				
Sähkön ostot	106 925	73 208	102 578	68 463
Lämmön ostot	678	925	678	925
Sähkönsiirron ostot	444	370	5 994	5 975
Polttoaineiden ostot	281 734	236 370	281 734	236 370
Polttoainevaraston muutos	11 144	-554	11 144	-554
Yhteensä	378 637	311 427	379 840	312 287
6. Ulkopuoliset palvelut				
Kantaverkkomaksut	19 521	14 963	-	-
Rakennus- ja maanrakennusurakat	11 244	13 914	3 889	6 674
Asiantuntija- ja konsulttipalvelut	5 522	6 297	5 410	6 125
Ympäristöpalvelut	3 990	1 578	3 990	1 578
Muut ulkopuoliset palvelut	16 711	16 104	16 853	14 765
Yhteensä	56 986	52 857	30 141	29 142
7. Henkilöstö				
Henkilöstön määrä keskimäärin				
Kuukausipalkkaiset	1 315	1 371	1 064	1 091
Tuntipalkkaiset	-	20	-	20
Henkilöstö lkm	1 315	1 391	1 064	1 111
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	65 870	67 334	52 995	53 640
Eläkekulut	11 569	11 893	9 205	9 401
Muut henkilösivukulut	3 871	4 038	3 268	3 299
Henkilöstökulut yhteensä	81 309	83 265	65 468	66 339
Luontoisetujen verotusarvo	219	176	219	176
Yhteensä	81 528	83 441	65 687	66 515
Hallituksen ja johdon palkat ja palkkiot	894	795	559	518

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2016	2015	2016	2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
8. Liiketoiminnan muut kulut				
Tonttivuokrat	7 958	7 287	6 048	5 615
Muut vuokrat	13 439	8 464	9 754	5 386
Tietotekniikka- ja asiantuntijapalvelut	10 922	10 154	10 729	9 579
Ajoneuvo- ja kalustokulut	5 780	6 030	4 249	4 158
Edustus ja markkinointi	4 027	3 200	3 891	3 173
Vakuutukset	1 673	1 396	1 464	1 252
Päästöoikeudet	10 897	18 457	10 897	18 457
Tilintarkastuspalkkiot	50	37	20	24
Muut kulut	4 290	13 302	7 516	12 108
Yhteensä	59 037	68 326	54 568	59 753
9. Rahoitustuotot ja -kulut				
Osuus osakkuusyritysten voitosta	2 293	1 273	-	-
Osinkotuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	-	-	5 040	5 040
Osakkuusyrityksiltä			780	2 480
Muilta	56	17	56	17
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista				
Saman konsernin yrityksiltä	-	-	9 887	5 491
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	-	-	-	108
Muilta	2 652	2 897	522	574
Rahoitustuotot yhteensä	5 002	4 188	16 285	13 711
Korkokulut				
Pääomalainan korkokulut	9 420	9 420	9 420	9 420
Seniorilainan korkokulut	14 163	15 263	14 163	15 263
Muut korko- ja rahoituskulut				
Saman konsernin yrityksille	-	-	3	54
Muille	5 139	5 779	1 101	1 148
Rahoituskulut yhteensä	28 722	30 462	24 687	25 886

	KONSERNI 2016 1 000 €	2015 1 000 €	EMOYHTIÖ 2016 1 000 €	2015 1 000 €
10. Pysyvät vastaavat				
Aineettomat oikeudet ja muut pitkäaikaiset menot				
Hankintameno 1.1.	67 020	69 642	65 559	69 480
Lisäykset 1.1.-31.12.	13 017	15 742	12 753	14 443
Vähennykset 1.1.-31.12.	10 670	18 364	10 670	18 364
Hankintameno 31.12.	69 367	67 020	67 643	65 559
Kertyneet poistot 1.1.	2 302		2 230	
Poistot 1.1.-31.12.	2 621	2 302	2 291	2 230
Kirjanpitoarvo 31.12.	64 444	64 718	63 122	63 329
Konserniliikearvo				
Hankintameno 1.1.	149 904	149 904		
Lisäykset 1.1.-31.12.				
Vähennykset 1.1.-31.12.				
Hankintameno 31.12.	149 904	149 904		
Kertyneet poistot 1.1.	7 719	-		
Poistot 1.1.-31.12.	7 719	7 719		
Kirjanpitoarvo 31.12.	134 466	142 185		
Siirto konsernireservistä	101 319	106 948		
Konserniliikearvo taseessa 31.12.	33 147	35 237		
Konsernireservi				
Arvo 1.1.	106 948	112 577		
Lisäykset 1.1.-31.12.				
Vähennykset 1.1.-31.12.	5 629	5 629		
Arvo 31.12	101 319	106 948		
Kirjanpitoarvo 31.12.	101 319	106 948		
Siirto konserniliikearvoon	101 319	106 948		
Konserniliikearvo taseessa 31.12.	-	-		
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	5 206	5 206		
Lisäykset 1.1.-31.12.				
Vähennykset 1.1.-31.12.				
Hankintameno 31.12.	5 206	5 206		
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 206	5 206		
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	404 975	299 192	264 090	254 405
Lisäykset 1.1.-31.12.	10 916	108 330	4 126	12 233
Vähennykset 1.1.-31.12.	2 044	2 548	5	2 548
Hankintameno 31.12.	413 848	404 975	268 211	264 090
Kertyneet poistot 1.1.	15 773	-	12 597	-
Poistot 1.1.-31.12.	18 945	15 773	12 850	12 597
Kirjanpitoarvo 31.12.	379 130	389 202	242 764	251 493
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	1 556 013	1 556 184	1 142 359	1 174 153
Lisäykset 1.1.-31.12.	75 109	99 741	53 813	57 709
Vähennykset 1.1.-31.12.	1 846	89 912	222	89 504
Hankintameno 31.12.	1 639 277	1 566 013	1 195 950	1 142 359
Kertyneet poistot 1.1.	93 969	-	65 831	-
Poistot 1.1.-31.12.	97 426	93 969	68 712	65 831
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 447 882	1 472 045	1 061 407	1 076 528
Ennakkomaksut ja keskeneräinen käyttöomaisuus				
Hankintameno 1.1.	83 048	91 830	54 384	54 584
Lisäykset 1.1.-31.12.	133 898	116 117	91 262	100 547
Vähennykset 1.1.-31.12.	129 466	124 899	100 134	100 747
Hankintameno 31.12.	87 481	83 048	45 511	54 384
Kirjanpitoarvo 31.12.	87 481	83 048	45 511	54 384

Sijoitukset 31.12.2016

	Kotipaikka	KONSERNI			EMOYHTIÖ		
		Lukumäärä	Osuus-%	Kirjanpito-arvo €	Lukumäärä	Osuus-%	Kirjanpito-arvo €
Osakkeet ja osuudet							
Osakkeet konserniyhtiöissä							
Oy Mankala Ab	liitti	-	-	-	42 500 262	100,00	254 600 000
Helen Sähköverkko Oy	Helsinki	-	-	-	42 000	100,00	84 000 000
Helsingin Energiatunnelit Oy	Helsinki	-	-	-	360 081	90,00	36 084 755
Suomen Energia-Urakointi Oy	Helsinki	-	-	-	3 625	60,40	3 407 400
Osakkuusyritykset							
Voimapiha Oy	Helsinki	400 000	33,33	60 312 437	400 000	33,33	60 000
Suomen Merituuli Oy	Helsinki	1 000	50,00	994 306	-	-	-
Muut osakkeet							
Teollisuuden Voima Oyj	Helsinki	99 630 381	8,14	117 973 353	-	-	-
EPV Energia Oy	Vaasa	492 102	6,45	54 659 809	492 102	6,45	54 659 809
Pohjolan Voima Oy	Helsinki	190 150	0,86	15 058 025	190 150	0,86	15 058 025
Kemijoki Oy	Rovaniemi	39 095	1,60	50 176 665	39 095	1,60	50 176 665
Helsinki Halli Oy	Helsinki	12	-	201 826	12	-	201 826
Liikennevirta Oy	Helsinki	3 062	11,20	765 521	3 062	11,20	765 521
CLIC Innovation Oy	Helsinki	100	2,20	100 000	100	2,20	100 000
Powest Oy	Helsinki	4 436	-	29 840	4 436	-	29 840
Suomen Hyötytuuli Oy	Pori	276	12,50	4 876 146	-	-	-
Suomen Messut osuuskunta	Helsinki	1	-	17	1	-	17
Helsingin							
Konsernihankinta Oy	Helsinki	3	-	1	1	-	1

Muut sijoitukset

Pääomalaina, Helen Sähköverkko Oy, 1.10.2006–30.9.2026, korko sähkömarkkinaviranomaisen vahvistama viitekorko + 2 prosenttiyksikköä.	146 000 000
Pääomalaina, Suomen Energia-Urakointi Oy, 30.4.2012–31.12.2017, korko Suomen valtion 5 vuoden obligaatioiden korko + 1 prosenttiyksikköä.	2 400 000

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2016 1 000 €	2015 1 000 €	2016 1 000 €	2015 1 000 €
11. Saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset				
Pitkäaikaiset lainasaamiset muilta	39 005	39 005		
Muut saamiset	49	17	49	17
Yhteensä	39 054	39 022	49	17
Lyhytaikaiset saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Konsernilaina, korollinen	-			8 000 000
Myyntisaamiset	-		376	6 016
Siirtosaamiset	-		9 232	3 397
Yhteensä	-		9 608	17 413
Siirtosaamiset				
Jaksotettu myynti	79 672	72 120	77 714	66 015
Jaksotetut välittömät verot	2 356	299	2 356	299
Muut siirtosaamiset	9 751	6 905	9 990	6 161
Yhteensä	91 779	79 324	90 060	72 476

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2016	2015	2016	2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
12. Oma pääoma				
Osakepääoma 1.7.2014	-	-	-	3
Osakepääoman korotus 31.12.2014	-	-	-	599 998
Osakepääoma 1.1. ja 31.12.	600 000	600 000	600 000	600 000
Sidottu pääoma yhteensä	600 000	600 000	600 000	600 000
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.7.2014	-	-	-	98
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahastonlisäys 31.12.2014	-	-	-	1 255 083
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston lisäys 1.1.2015	-	1 255 181	-	-
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.2015	1 255 181	1 255 181	1 255 181	1 255 181
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston vähennys 31.5.2016	4 008	-	4 008	-
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.2016	1 251 172	1 255 181	1 251 172	1 255 181
Edellisten tilikausien voitto 1.1.2016	66 171	-	67 974	-
Vähemmistön osuus edellisten tilikausien voitosta 31.5.2016 (lisäys)	7	-	-	-
Osingonjako 31.3.2016	34 000	-	34 000	-
Edellisten tilikausien voitto 31.12.2016	32 178	-	33 974	-
Tilikauden voitto 31.12.2016	40 739	66 171	20 766	67 974
Vapaa oma pääoma yhteensä	1 324 089	1 321 352	1 305 913	1 323 155
Oma pääoma yhteensä	1 924 089	1 921 352	1 905 913	1 923 155
13. Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat				
Pääomalaina kaupungilta	157 000	157 000	157 000	157 000
Muut lainat kaupungilta	169 950	181 950	169 950	181 950
Lainat rahalaitoksilta	23 475	10 000	20 533	-
Ydinjätehuoltolaina	83 580	82 115	-	-
Yhteensä	434 004	431 065	347 483	338 950

Helen Oy:n Helsingin kaupungilta otettu pääomalaina voidaan lainansaajan niin halutessa ennenaikaisesti palauttaa osittain tai kokonaan. Pääomalainan pääoma voidaan palauttaa vain siltä osin kuin Helen Oy:n vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomalainojen määrä maksuhetkellä ylittää yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudempaan tilinpäätökseen sisältyvän taseen mukaisen tappion määrän. Lainan vuotuinen korko on kuusi prosenttia (6 %).

Konserni omistaa osakkeita suomalaisessa ydinvoimayhtiö Teollisuuden Voima Oyj:ssä (TVO), jolla on lainmukainen velvoite kattaa täysimääräisesti Valtion ydinjätehuoltorahaston kautta ydinvoimalaitostensa käytöstäpoisto ja käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoittaminen. Kattaakseen tulevan vuoden osuutensa TVO:n rahastotavoitteesta, ja mahdollisten odottamattomien tapahtumien varalle, konserni on antanut määrältään 12 miljoonan euron omavelkaisen takauksen. TVO on käyttänyt oikeuttaan lainata varoja takaisin valtion ydinjätehuoltorahastolta. Konsernin osuus takaisinlainasta on 84 miljoonaa euroa, mikä sisältyy yli viiden vuoden kuluttua erääntyviin pitkäaikaisiin velkoihin.

	KONSERNI 2016 1 000 €	2015 1 000 €	EMOYHTIÖ 2016 1 000 €	2015 1 000 €
14. Lyhytaikaiset velat				
Lyhytaikaiset velat saman konsernin yrityksille				
Ostovelat			3 873	2 721
Muut velat			4 781	2 638
Siirtovelat			132	1 596
Yhteensä			8 786	6 955
Lyhytaikaiset velat osakkuusyrityksille				
Ostovelat	1 201	1 018	1 201	1 001
Yhteensä	1 201	1 018	1 201	1 001
Siirtovelat				
Lomapalkka- ja lomarahajaksotus	14 381	16 481	12 630	12 386
Korot	6 130	13 388	3 831	13 096
Jaksotetut välittömät verot	72	757		
Muut siirtovelat	8 503	6 845	7 137	6 907
Yhteensä	29 086	37 471	23 598	32 388

15. Vastuut ja vastuusitoumukset

Vakuutustalletukset				
Pankkivastuut	3 101	4 065	3 101	4 065
Vuokravastuut				
Vuonna 2017 maksettavat	4 407	4 386	3 642	3 590
Myöhemmin maksettavat	12 920	17 277	7 129	10 771
Leasingvastuut				
Vuonna 2017 maksettavat	1 776	2 169	847	956
Myöhemmin maksettavat	2 405	3 006	1 190	1 247
Omavelkaiset takaukset	11 762	11 199	-	-
Työ- ja takuuaikaiset vastuut	1 487	1 620	-	-

Oy Mankala Ab on sitoutunut antamaan osakaslainan Teollisuuden Voima Oyj:lle, jonka enimmäismäärä on yhteensä 24,4 milj. euroa ja josta on maksamatta 24,4 milj. euroa.

Sähköjohdannaiset

Konserni

2016	Määrä, GWh			Käypä arvo, 1 000 €		
	alle 1 v.	yli 1 v.	Yhteensä	alle 1 v.	yli 1 v.	Yhteensä
Ostettu	3 700	2 694	6 394	-12 385	-9 922	-22 308
Myyty	4 229	1 920	6 149	-13 303	-4 734	-18 037
Yhteensä				-25 688	-14 656	-40 344
2015						
Ostettu	4 360	4 558	8 918	-62 297	-52 533	-114 829
Myyty	3 996	1 976	5 972	28 275	11 772	40 047
Yhteensä				-34 022	-40 761	-74 783

Emoyhtiö

2016	Määrä, GWh			Käypä arvo, 1 000 €		
	alle 1 v.	yli 1 v.	Yhteensä	alle 1 v.	yli 1 v.	Yhteensä
Ostettu	3 275	2 641	5 916	-11 770	-9 855	-21 625
Myyty	4 229	1 920	6 149	-13 303	-4 734	-18 037
Yhteensä				-25 073	-14 589	-39 662
2015						
Ostettu	3 919	4 504	8 423	-59 276	-51 968	-111 244
Myyty	3 996	1 976	5 972	28 275	11 772	40 047
Yhteensä				-31 001	-40 196	-71 197

Sähköjohdannaiskaupan tarkoitus on suojata hintariskiltä tulevaisuudessa markkinahintaan tapahtuvia sähkön ostoja ja -myyntejä. Kaikki kaupankäynti tapahtuu valvotusti, hyväksytyjen riskilimiittien ja toimintaohjeiden puitteissa. Johdannaiskaupalla toteutetaan Helenin hallituksen hyväksymää riskienhallintapolitiikkaa sekä energiakaupan toimintaperiaatteiden ja riskienhallinnan ohjeistusta. Johdannaisopimuksista suurin osa on Nasdaq Commodities:n pohjoismaisia sähköfutuuruutotteita, joilla käydään kauppaa pohjoismaisessa hyödykejohdannaispörssissä, Nasdaq OMX Oslo ASA:ssa. Johdannaisten ajallinen ulottuvuus on maksimissaan 5 vuotta tilinpäätöshetkestä eteenpäin.

Kaikki johdannaiset ovat suojaavia, joten niiden käypiä arvoja eli tuleville tilikausille kohdistuvia arvonmuutoksia ei ole kirjattu päättyneen tilikauden tulokseen. Johdannaisten realisoituva tulos kirjataan suojauskohteiden kanssa samalle ajanjaksolle myöhempinä tilikausina.

Sähkön fyysinen pörssikauppa tehdään pohjoismaisen sähköpörssin, Nord Pool AS:n kautta. Kirjanpidossa fyysiset tuntiperusteiset myynnit ja ostot netotetaan konsernitasolla ja esitetään joko tuottona tai kuluna sen mukaan, ollaanko tiettynä hetkenä nettomyyjä vai netto-ostaja. Kirjaukset on symmetriset sähköjohdannaisten kirjausten kanssa.

Valuuttajohdannaiset

Konserni

2016	Määrä, GWh			Käypä arvo, 1 000 €		
	alle 1 v.	yli 1 v.	Yhteensä	alle 1 v.	yli 1 v.	Yhteensä
Ostettu	6 357		6 357	466		466
Myyty						
Yhteensä				466		466
2015						
Ostettu			0			0
Myyty						
Yhteensä				0		0

Emoyhtiö

2016	Määrä, GWh			Käypä arvo, 1 000 €		
	alle 1 v.	yli 1 v.	Yhteensä	alle 1 v.	yli 1 v.	Yhteensä
Ostettu	6 357		6 357	466		466
Myyty						
Yhteensä				466		466
2015						
Ostettu			0			0
Myyty						
Yhteensä				0		0

Valuuttajohdannaisilla suojataan dollarimääräisiä kivihiilihankintoja. Johdannaisten ajallinen ulottuvuus on maksimissaan yhden vuoden tilinpäätöshetkestä eteenpäin.

Kivihiilijohdannaiset

Konserni

2016	Määrä, GWh			Käypä arvo, 1 000 €		
	alle 1 v.	yli 1 v.	Yhteensä	alle 1 v.	yli 1 v.	Yhteensä
Ostettu	147		147	3 085		3 085
Myyty						
Yhteensä				3 085		3 085
2015						
Ostettu			0			0
Myyty						
Yhteensä				0		0

Emoyhtiö

2016	Määrä, GWh			Käypä arvo, 1 000 €		
	alle 1 v.	yli 1 v.	Yhteensä	alle 1 v.	yli 1 v.	Yhteensä
Ostettu	147		147	3 085		3 085
Myyty						
Yhteensä				3 085		3 085
2015						
Ostettu			0			0
Myyty						
Yhteensä				0		0

Kivihiilijohdannaisilla suojataan tulevaa hiilen fyysistä hankintaa. Johdannaiset toteutetaan käteistilityksenä, ja niiden ajallinen ulottuvuus on maksimissaan yhden vuoden tilinpäätöshetkestä eteenpäin.

Päästöjohdannaiset

Konserni

2016	Määrä, GWh		Käypä arvo, 1 000 €	
	alle 1 v.	yli 1 v.	alle 1 v.	yli 1 v.
Ostettu	245		277	
Myyty				277
Yhteensä			277	277
2015				
Ostettu	679		88	
Myyty				88
Yhteensä			88	88

Emoyhtiö

2016	Määrä, GWh		Käypä arvo, 1 000 €	
	alle 1 v.	yli 1 v.	alle 1 v.	yli 1 v.
Ostettu	245		277	
Myyty				277
Yhteensä			277	277
2015				
Ostettu	679		88	
Myyty				88
Yhteensä			88	88

Päästöjohdannaisten käyttötarkoitus perustuu toteutuneen ja ennustetun päästömäärän sekä alkujaossa myönnettyjen päästöoikeuksien mukaiseen kaupankäyntitarpeeseen. Päästöjohdannaiset ovat fyysiseen toimitukseen päättyviä futuurisopimuksia, joiden ajallinen ulottuvuus on maksimissaan yhden vuoden tilinpäätöshetkestä eteenpäin.

Päästökauppa

Helen Oy:lle on myönnetty päästöoikeuksia vuosille 2013-2020 yhteensä 7,1 miljoonaa tonnia CO₂. Arvio vuoden 2016 toteutuneista päästöistä on 3,3 miljoonaa tonnia CO₂. Vuoden 2016 kaupankäynnissä päästöoikeuksia ja niitä vastaavia oikeuksia ostettiin fyysisesti 1,8 miljoonaa tonnia CO₂. Taseen aineettomissa oikeuksissa päästöoikeuksia ja niitä vastaavia oikeuksia on 31.12.2016 yhteensä 9 miljoonaa tonnia CO₂.

Kirjanpidossa päästöoikeudet käsitellään KILAn ohjeen 1767/2005 mukaisesti ns. nettomenettelyllä.

Korkojohdannaiset

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2016 1 000 €	2015 1 000 €	2016 1 000 €	2015 1 000 €
Koronvaihtosopimus 1				
Bullet-lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	5 000	5 000	-	-
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-94	-121	-	-

Koronvaihtosopimus 1 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 31.10.2018, eikä sopimuksessa ole purkuehtoa. Korko maksetaan kuukausittain.

Koronvaihtosopimus 2

Bullet-lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	30 000	30 000	30 000	30 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-579	-834	-579	-834

Koronvaihtosopimus 2 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 28.6.2018, eikä sopimuksessa ole purkuehtoa. Korko maksetaan neljännesvuosittain.

Koronvaihtosopimus 3

Bullet-lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	25 000	-	-
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-	-397	-	-

Koronvaihtosopimus 3 tehtiin yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettiin puolet alla olevan lainan vaihtuviksi muutetuista koroista takaisin kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastasivat toisiaan. Sopimus erääntyi 30.11.2016, eikä sopimuksessa ollut purkuehtoa (liittyy koronvaihtosopimukseen 4).

Korkojohdannaiset

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2016	2015	2016	2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Koronvaihtosopimus 4				
Bullet-lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	25 000	-	-
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-	976	-	-

Koronvaihtosopimuksella 4 muutettiin puolet kiinteäkorkoisen lainan koroista vaihtuviksi. Sopimuksen tarkoitus liittyi korkokustannusten alentamiseen, ei suojaamiseen. Koronvaihtosopimuksen pääoma on puolet alla olevan lainan pääomasta. Lainan ja koronvaihtosopimuksen koronmaksupäivät vastasivat toisiaan. Vaihtuvaksi muutettu korko on suojattu erikseen koronvaihtosopimuksella uudelleen kiinteäksi (koronvaihtosopimus 3). Sopimus erääntyi 7.12.2016, eikä sopimuksessa ollut purkuehtoa.

Koronvaihtosopimus 5

Bullet-lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	25 000	-	-
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-	22	-	-

Koronvaihtosopimuksella 5 muutettiin puolet kiinteäkorkoisen lainan koroista osittain vaihtuviksi. Sopimuksen tarkoitus liittyi korkokustannusten alentamiseen, ei suojaamiseen. Lainan ja koronvaihtosopimuksen eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastasivat toisiaan. Sopimus erääntyi 7.12.2016, eikä sopimuksessa ollut purkuehtoa.

Koronvaihtosopimus 6

Bullet-lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	5 000	-	-
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-	-23	-	-

Koronvaihtosopimus 6 tehtiin yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettiin vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastasivat toisiaan eikä sopimuksessa ollut purkuehtoa. Sopimus eräännyttiin 7.3.2016, koska alla oleva laina maksettiin ennaikaisesti pois.

Korkosuojauksessa käytetään vain koronvaihtosopimuksia (swap), korkokattoja (cap), korkoputkia (collar) tai muita sellaisia instrumentteja, joilla koron maksimitaso on yksiselitteisesti rajattu.

Johdannaisten käyvät arvot perustuvat tilinpäätöshetken markkinahintoihin. Suojaustarkoituksessa tehtyjen johdannaissopimusten arvomuutokset kirjataan tulokseen samalle jaksolle niillä suojattujen kohde-etuuksien kanssa. Siinä tapauksessa että olisi muita kuin suojaustarkoituksessa tehtyjä johdannaissopimuksia, niiden realisoitumaton tappio kirjattaisiin tulosvaikutteisesti tilikaudelle.

16. Valuuttamääräiset erät

Valuuttamääräiset erät on arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin.

17. Oikeudenkäynnit ja riita-asiat

Helen-konserniin kuuluva Oy Mankala Ab on osakkaana (8,1 %) Teollisuuden Voima Oyj:ssä (TVO), joka rakennuttaa avaimet käteen -periaatteella Olkiluoto 3-ydinvoimalaitosyksikköä (OL3) Eurajoelle Olkiluotoon. Laitoksen tuli valmistua alkuperäisen aikataulun mukaisesti vuonna 2009.

TVO jätti vuonna 2012 kanteen ja vastineen Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) sääntöjen mukaisessa välimiesmenettelyssä koskien OL3:n valmistumisen viivästymistä ja siitä aiheutuneita kustannuksia. TVO:n heinäkuussa 2015 päivittämä rahamääräinen arvio yhtiön kustannuksista ja menetyksistä on noin 2,6 miljardia euroa joulukuuhun 2018 asti, joka on OL3-laitostoimittajan syyskuussa 2014 toimittaman aikataulun mukaan OL3:n säännöllisen sähköntuotannon aloittamisen ajankohta.

Välimiesmenettely alkoi joulukuussa 2008 laitostoimittajan aloitteesta. Laitostoimittajan helmikuussa 2016 päivittämä, rahamääräinen vaatimus on kokonaisuudessaan noin 3,52 miljardia euroa. Summa perustuu laitostoimittajan päivittämään analyysiin tapahtumista syyskuuhun 2014, ja joidenkin vaateiden osalta joulukuun 2014 loppuun asti. Summa sisältää muun muassa viivästyskorjoja (laskettu kesäkuuhun 2016 asti) ja TVO:n laitostoimittussopimuksen mukaisesti viivästämää maksueriä yhteensä noin 1,45 miljardia euroa sekä laitostoimittajan väittämää saamatta jäänyttä voittoa noin 135 miljoonaa euroa. Laitostoimittajakonsortioon kuuluvat yhtiöt (AREVA GmbH, AREVA NP SAS ja Siemens AG) ovat laitostoimittussopimuksen mukaisesti yhteisvastuussa sopimusvelvoitteista.

TVO on saanut lopullisen ja sitovan osapäätöksen meneillään olevassa välimiesmenettelyssä. Välimiesoikeus käsittelee osapäätöksessään riidan alkuvaiheiden asioita, kuten aikataulua, lisensiointia ja lisensioitavuutta sekä järjestelmäsuunnittelua. Tämä käsittää monia niistä tosiasioista, joihin TVO perustaa päävaateensa laitostoimittajaa vastaan, kuten myös tiettyjä keskeisiä asioita, joihin laitostoimittajan vaateet TVO:ta vastaan perustuvat. Osapäätöksessä on lopullisesti ratkaistu suurin osa käsitellyistä asioista TVO:n eduksi ja toisaalta hylätty suurin osa laitostoimittajan väitteistä näiltä osin. Osapäätös ei ota kantaa osapuolten esittämiin rahamääräisiin vaatimuksiin.

Välimiesmenettely on edelleen kesken ja lisää osapäätöksiä on tulossa ennen lopullista päätöstä, jolla välimiesoikeus määrittää osapuolten korvausvelvollisuudet. TVO pitää vaatimuksiaan hyvin perusteltuina ja on todennut laitostoimittajan vaateet perusteettomiksi. Osapäätöksen sisältö vahvistaa tätä näkemystä.

Välimiesmenettelyssä esitettyjen vaatimusten perusteella TVO ei ole kirjannut saatavia eikä varauksia.

TVO on pyrkinyt saamaan yksityiskohtaista tietoa Arevalta yhtiön julkaisemasta liike-toimintansa uudelleenjärjestelystä ja sen vaikutuksista OL3-projektiin. Koska TVO ei ole saanut tällaista tietoa, se on jättänyt hakemuksen syyskuun 2016 lopulla Nanterren kaupalliseen tuomioistuimeen Ranskassa. Hakemuksen jättämisen tavoitteena on saada kiireellisesti varmistus siitä, että kaikki tarvittavat taloudelliset ja muut resurssit, erityisesti EPR-tekniikkaosaamiseen liittyen, on suunnattu OL3-projektin loppuunsaattamiseen ja pitkäaikaiseen käyttöön ja että laitostoimittaja Areva-Siemens täyttää kaikki laitostoimittussopimuksen mukaiset velvoitteensa.

SÄHKÖLIIKETOIMINTOJEN ERIYTTÄMINEN

Sähkömarkkinalain mukaan sähkömarkkinoilla toimivan yrityksen on eriytettävä sähköliiketoiminnot muista yrityksen harjoittamista liiketoiminnoista. Tarkemmin eriyttämisestä säädetään Kauppa- ja teollisuusministeriön asetuksella 79/2005.

Sähköverkkotoiminta on eriytetty erilliseen osakeyhtiöön. Muut sähköliiketoiminnot muodostuvat sähkön tuotanto- ja myyntiliiketoiminnoista.

Pysyvät ja vaihtuvat vastaavat on kohdistettu aiheuttamisperiaatteen mukaan. Osakepääoman, rahastojen ja pitkäaikaisen vieraan pääoman jako perustuu liiketoimintojen riskinkantoon. Lyhytaikainen vieras pääoma on kohdistettu aiheuttamisperiaatteen mukaan.

Tuottojen ja kulujen kohdistaminen on tapahtunut aiheuttamisperiaatteen mukaisesti sisäisen laskennan avulla. Tuloverot on kirjattu tuloksen muodostumisen suhteessa. Eriytettyjen liiketoimintojen tuotot, kulut, saamiset ja velat sisältävät myös yhtiön sisäiset erät.

MUUT SÄHKÖLIIKETOIMINNOT TULOSLASKELMA 1.1.-31.12.2016

	2016 €	2015 €
LIIVEVAIHTO	274 139 436	294 108 101
Valmistus omaan käyttöön	268 229	93 862
Liiketoiminnan muut tuotot	221 014 101	247 298 994
Kulut		
Energian osto	-108 215 893	-69 522 426
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Voimalaitospolttoaineostot	-280 090 960	-234 851 018
Polttoainevarastojen muutos	11 143 933	-553 965
Aine- ja tarvikeostot	-3 547 244	-9 264 919
Ulkopuoliset palvelut	-28 764 457	-11 412 224
Henkilöstökulut	-17 673 650	-16 426 843
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 826 713	-39 214 688
Liiketoiminnan muut kulut	-19 257 491	-77 270 774
LIIVEVOITTO	27 189 291	82 984 100
Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuotot	1 096 427	2 725 182
Rahoituskulut	-9 216 761	-9 405 685
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	19 068 957	76 303 597
Poistoeron muutos	-7 531 163	0
Tuloverot	-1 822 008	-13 091 914
TILIKAUDEN VOITTO	9 715 786	63 211 683

MUUT SÄHKÖLIIKETOIMINNOT TASE 31.12.

	2016 €	2015 €
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	54 595 955	60 819 034
Aineelliset hyödykkeet	293 483 262	595 880 374
Sijoitukset	449 524 338	435 830 098
Hankintaennakkomaksut ja keskeneräinen käyttöomaisuus	14 416 380	-
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	35 499 770	63 942 121
Saamiset	146 936 653	132 230 492
YHTEENSÄ	994 456 358	1 288 702 119
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	222 600 000	300 019 089
SVOP-rahasto	464 184 958	627 630 338
Edellisten kausien voitto	31 605 842	0
Tilikauden voitto	9 715 786	63 211 683
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero	7 531 163	0
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Osuus lainoista	198 095 450	249 290 861
Lyhytaikaiset velat	60 723 160	48 550 148
YHTEENSÄ	994 456 358	1 288 702 119

MAAKAASULIIKETOIMINTOJEN ERIYTTÄMINEN

Maakaasumarkkinalain (508/2000) 5 luvussa ja KTMa 222/2005:ssä on säädetty maakaasuliiketoimintojen eriyttämisperiaatteet.

Pysyvät ja vaihtuvat vastaavat on kohdistettu aiheuttamisperiaatteen mukaan. Osakepääoman, rahastojen ja pitkäaikaisen vieraan pääoman jako perustuu liiketoimintojen riskinkantoon. Lyhytaikainen vieras pääoma on kohdistettu aiheuttamisperiaatteella.

Tuottojen ja kulujen kohdistaminen on tapahtunut aiheuttamisperiaatteen mukaan.

Suunnitelman mukaiset poistoajat on esitetty poistoja koskevissa liitetiedoissa.

Tuloverot on kirjattu tuloksen muodostumisen suhteessa. Eriytettyjen liiketoimintojen tuotot, kulut, saamiset ja velat sisältävät myös yhtiön sisäiset erät.

MAAKAASUN VERKKOTOIMINTA

Tuloslaskelma 1.1.2016–31.12.2016

	2016 €	2015 €
LIIKEVAIHTO	462 935	556 541
Kulut		
Tarvikkeet	0	-605
Maakaasun osto	-298 769	-374 077
Ulkopuoliset palvelut	-26 338	-7 913
Henkilöstökulut	-4 455	-9 023
Poistot	-62 052	-62 047
Liiketoiminnan muut kulut	-42 227	-56 638
LIIKEVOITTO	29 095	46 238
Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuotot	-	-
Korkokulut	-7 461	-36 731
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	21 634	9 507
Tuloverot	-4 327	-1 623
TILIKAUDEN VOITTO	17 308	7 884

MAAKAASUN VERKKOTOIMINNAN TASE 31.12.

	2016 €	2015 €
VASTAAVAA		
Rakennukset ja rakennelmat		
Verkosto	929 691	991 738
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset	42 854	-
YHTEENSÄ	972 545	991 738
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	245 407	245 407
SVOP-rahasto	511 746	513 385
Edellisten tilikausien voitto	3 942	0
Tilikauden voitto/tappio	17 308	7 884
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma	-	-
Pääoma- ja seniorilaina	194 143	203 913
Lyhytaikainen vieras pääoma	0	21 149
YHTEENSÄ	972 545	991 738

Maakaasuverkko toiminnan tunnusluvut	2016	2015
Nettoinvestoinnit, euroa		
Aineelliset hyödykkeet	-	-
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,0	4,7

MAAKAASUENERGIAN MYYNTITOIMINTA
Tuloslaskelma 1.1.2016–31.12.2016

	2016	2015
	€	€
LIIVEVAIHTO	1 421 082	1 304 282
Kulut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Maakaasun osto	-1 152 919	-1 143 345
Henkilöstökulut	-4 455	-9 023
Liiketoiminnan muut kulut	-42 664	-51 314
	-----	-----
LIIKEVOITTO	211 044	100 600
Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuotot	-	-
Korkokulut	-7 461	-36 731
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	213 583	63 868
Tuloverot	-42 717	-10 905
	-----	-----
TILIKAUDEN VOITTO	170 867	52 964

MAAKAASUN MYYNTITOIMINNAN TASE 31.12.

VASTAAVAA	2016	2015
	€	€
Pysyvät vastaavat		-
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset	288 729	76 198
	-----	-----
YHTEENSÄ	288 729	76 198

VASTATTAVAA

Oma pääoma		
Edellisten tilikausien voitto	26 482	0
Tilikauden voitto/tappio	170 867	52 964
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma	91 381	23 235
	-----	-----
YHTEENSÄ	288 729	76 198